

Wydawnictwo Helion ul. Kościuszki 1c 44-100 Gliwice tel. 032 230 98 63 e-mail: helion@helion.pl

Visual Basic 2005. Wprowadzenie do programowania w .NET

ion.nl

Autor: Matthew MacDonald Tłumaczenie: Adam Majczak, Tomasz Walczak ISBN: 978-83-246-0696-2 Tytuł oryginału: <u>The Book of Visual Basic 2005:</u> NET Insight for Classic VB Developers Format: B5, stron: 592

Wszechstronny przewodnik po świecie programowania w .NET dla programistów języka Visual Basic

- Jakie nowe funkcje oferuje Visual Basic 2005?
- Jak wykorzystać najnowsze właściwości języka Visual Basic 2005 do przyspieszenia i ułatwienia programowania?
- Jak zwiększyć produktywność, wykorzystując możliwości platformy .NET?

Wciąż zastanawiasz się nad przejściem z Visual Basic 6 na wersję pracującą w środowisku .NET? Najwyższa pora! Visual Basic 2005 to język, na który wielu programistów czekało od lat. Jest w pełni obiektowy, ma usprawnioną obsługę błędów, nowy model obsługi zdarzeń oraz udostępnia wiele innych funkcji, które znacznie zwiększają produktywność. Integracja z .NET pozwala korzystać w języku Visual Basic z wszystkich możliwości tej platformy, pracować we wspólnym środowisku uruchomieniowym (CLR) i używać rozbudowanej biblioteki klas .NET.

"Visual Basic 2005. Wprowadzenie do programowania w .NET" to wszechstronny przewodnik po świecie programowania w najnowszej wersji języka Visual Basic. Czytając tę książkę, dowiesz się, jakie zmiany zostały wprowadzone w wersjach języka Visual Basic zgodnych z platformą .NET. Nauczysz się wykorzystywać je do przyspieszenia i ułatwienia programowania. Poznasz udogodnienia dostępne w środowisku Visual Studio, techniki wygodnej obsługi baz danych przy użyciu ADO.NET, udoskonalone narzędzia diagnostyczne i wiele innych funkcji, które ułatwią Ci tworzenie programów wysokiej jakości.

- Możliwości platformy .NET
- Praca w Visual Studio
- Programowanie obiektowe w Visual Basic 2005
- Tworzenie interfejsów użytkownika przy użyciu formularzy Windows
- Podzespoły i komponenty
- Diagnozowanie programów w Visual Studio
- Praca z bazami danych przy użyciu ADO.NET
- · Programowanie wielowątkowe
- Tworzenie aplikacji i usług sieciowych
- Instalowanie programów napisanych w Visual Basic 2005

a stand in

Poznaj Visual Basic 2005 i dołącz do społeczności programistów .NET

Spis treści

WPROWADZENIE	
1	
REWOLUCJA .NET	23
Krótka historia języka Visual Basic	23
Wejście w .NET	24
Ograniczenia "klasycznego" Visual Basic	25
Dziwaczna mieszanina Visual Basic	25
Odrębne języki	25
Bóle głowy przy rozwoju projektu	25
Piekło DLL	26
Niepełne wsparcie dla programowania obiektowego	26
Wizja .NET	26
Składniki .NET	27
Common Language Runtime (CLR)	27
Klasy .NET	28
Mówienie w tym samym języku	29
Dogłębna integracja języków	
Przygotowana infrastruktura	30
Usługi sieciowe i internet kolejnej generacji	31
Otwarte standardy: XML, SOAP, WSDL oraz pozostałe litery alfabetu	31
Metadane. Czy to koniec piekła DLL?	32
Czy VB 2005 to jeszcze wciąż VB?	33
Udoskonalenia, bez których nie da się żyć	33
A teraz zmiany, które mogą frustrować	34
Ciemne strony .NET	34
A co z COM?	35
l co dalej?	35

ŚRODOWISKO PROGRAMOWANIA37

Nowości w .NET	38
Rozpoczynanie pracy w IDE	39
Strona początkowa	40
Zmiana zachowania przy uruchamianiu	41
Tworzenie projektu	42
Dokumenty z zakładkami	44
Dokowane i zgrupowane okna	45
Zwiedzanie Visual Studio	45
Wyszukiwarka rozwiązań Solution Explorer	46
Przybornik: Toolbox	47
Okno właściwości: Properties	49
Wyświetlanie kodu	50
Dzielenie okien	52
Lista zadań Task List	53
Strzępki kodu: Code Snippets	55
Wstawianie strzępków	55
Zarządzanie strzępkami	56
Makra	57
Makro IDE	58
Tymczasowa makroinstrukcja — Temporary Macro	59
Makra z inteligencją	59
Makroinstrukcje a zdarzenia	60
Najprostszy możliwy program w środowisku .NET	62
Pliki tworzące projekt aplikacji MyFirstConsoleApplication	63
Foldery projektu aplikacji MyFirstConsoleApplication	64
Własności projektu — Project Properties	65
l co dalej?	67
•	

PODSTAWY VB 2005	69
Nowości w .NET	
Wprowadzenie do biblioteki klas	
Namespace	
Assembly — skompilowany kod namespace	
Typy danych	
Stosowanie biblioteki klas	
Dodanie referencji do pliku assembly	
Jak importować namespace?	
Wykorzystanie przestrzeni namespace z biblioteki klas	
Szczególny obiekt — My	
Pliki kodu	
Bloki klas i modułów	
Bloki namespace	
Dodanie plików kodu	
•	

Typy danych	91
Typy danych w namespace System	92
Wspólna deklaracja wielu zmiennych	92
Inicjator VB — Initializer	93
Typy danych jako obiekty	93
Typ String	94
Bardziej efektywne obiekty klasy String	97
Czas i data	98
Macierze	98
Macierze i interfejs lEnumerable	99
Wbudowane cechy macierzy	
Macierze jako typy referencyjne	101
Zmiany w działaniu operatorów	102
Skrócony zapis operatorów przypisania	102
Konwersja typu zmiennej	
Math, czyli nieco matematyki	104
Random numbers — liczby pseudolosowe	104
Pewne nowe reguły dostępności — Scope	104
Logika na skróty	105
Szybkie pomijanie iteracji w pętli	107
Rozszerzone procedury	107
Wywołanie metody	
Poprzez wartość lub poprzez referencję: ByVal, ByRef	
Słowo kluczowe Return	
Opcjonalne parametry	110
Wartości domyślne	
Przeciążenie metod	
Delegaty	
I co dalej?	116

FORMULARZE WINDOWS	117
Nowości w .NET	
Rozpoczęcie pracy	
Zasobnik komponentów: Component Tray	
Zindywidualizowane kreatory: Custom Designers	
Blokowanie obiektów sterujących	
Układ graficzny obiektów sterujących	
Kotwiczenie	
Dokowanie	
Maksymalny i minimalny rozmiar okna	
Automatyczne przewijanie	
Podzielone okna	
Obiekty sterujące będące pojemnikami	
• • • • • •	

Obiekty sterujące i zdarzenia	131
Obsługiwanie więcej niż jednego zdarzenia	133
Przyciski Accept i Cancel	134
Badanie formularzy .NET	135
Dwa sposoby na pokazanie formularza	136
Formularze i obiekt My	138
Formularze modalne	139
Formularz startowy i tryb wyłączenia	140
Zdarzenia aplikacji	140
Osobliwości formularzy	142
Wewnętrzne działanie formularzy	144
Formularze "pod kapeluszem" Visual Basic 6	144
Formularze "pod kapeluszem" w Visual Basic 2005	146
Przechodzenie przez "bagno i breję"	147
A co z informacjami binarnymi?	149
Dynamiczne dodawanie obiektów sterujących	149
Dynamiczne podłączenie obsługi zdarzenia	151
Interakcja pomiędzy formularzami	153
Problem z interakcją przykładowego formularza	153
Okna dialogowe	155
Formularze przyporządkowane	156
Interfejsy MDI	157
Więcej obiektów sterujących w .NET	159
Paski i menu	160
Ikony powiadamiające	164
Nowy rodzaj komponentów — Provider	167
I co dalej?	168

5	
PROGRAMOWANIE OBIEKTOWEI	69
Nowości w .NET	170
Wprowadzenie do programowania obiektowego I	171
Co to jest programowanie obiektowe?	172
Problemy z tradycyjnym programowaniem strukturalnym	172
Najpierw były sobie struktury	173
Bardzo prosta struktura danych personalnych	174
Jak do struktury wbudować inteligencję? I	175
Utworzenie instancji obiektu danej klasy	177
Obiekty — rzut oka na zaplecze l	178
Klasy w kawałkach	181
Rozbudowa klasy poprzez dodanie własności I	182
Własności tylko do odczytu	185
Rozbudowa klasy poprzez dodanie konstruktora I	186
Konstruktory pobierające argumenty I	187
Klasy z wieloma konstruktorami	188

Konstruktor domyślny	
Destruktory	
Mechanizm "Garbage Collection" w Visual Studio	
Rozbudowa klasy poprzez dodanie zdarzeń	
Zdarzenie w akcji, czyli jak to działa	
Zdarzenia o różnych sygnaturach	
Numeratory	
ak powstał pomysł na numerację?	
Co się dzieje "pod kapeluszem" w typie wyliczeniowym?	
Stosowanie typu wyliczeniowego w połączeniu ze zdarzeniami	205
Współużytkowane komponenty klas i obiektów	
Współużytkowane metody	
Współużytkowane własności	210
Zaglądamy pod maskę modułu	
Ocena klas	212
Typy — obraz ogólny	
Inspekcja obiektów w naszej aplikacji	214
I co dalej?	215

OPANOWANIE OBIEKTÓW	
Nowości w .NET	
Filozofia programowania obiektowego	
ldea czarnej skrzynki	
Luźne łączenie	220
Spójność	
Co reprezentują klasy?	
Dziedziczenie	222
Podstawy dziedziczenia	223
Konstruktory w klasach potomnych	225
Komponenty klas o statusie Protected	227
Przysłanianie metod	228
Casting	231
Klasy abstrakcyjne i słowo kluczowe MustInherit	232
Przysłanianie obowiązkowe MustOverride	233
Dziedziczenie wielopoziomowe	234
Czy dziedziczenie jest dobrym pomysłem?	235
Używanie dziedziczenia w celu rozszerzenia klas .NET	236
Interfejsy	241
Używanie interfejsów	243
Interfejsy i wsteczna kompatybilność	244
Używanie typowych interfejsów .NET	245
Klasy kolekcji	251
Podstawowa kolekcja	252
Klasa NuclearFamily	252

Kolekcje wyspecjalizowane	255
Kolekcje ogólne	
I co dalej?	257

PLIKI SKOMPILOWANE I KOMPONENTY	259
Nowości w .NET	260
Wprowadzenie do plików skompilowanych typu "assembly"	261
Pliki skompilowane typu "assembly" kontra komponenty, które używają COM	261
Dlaczego nigdy wcześniej nie spotkaliśmy się z tymi cechami?	264
Postrzeganie programów jako plików skompilowanych typu "assembly"	265
Ustawianie informacji dotyczących pliku skompilowanego typu "assembly"	267
Pobieranie informacji o pliku skompilowanym typu "assembly"	270
Tworzenie komponentu .NET	273
Tworzenie projektu biblioteki klas	273
Tworzenie klienta	274
Globalny bufor plików skompilowanych GAC	276
GAC "pod maską"	278
Tworzenie współdzielonego pliku skompilowanego typu "assembly"	279
Pliki strategii	281
Tworzenie strategii wersji	282
Zasoby	284
Dodawanie zasobów	284
Używanie zasobów	286
l co dalej?	288

UODPORNIANIE NA BŁĘDY	
Nowości w .NET	292
Skąd się biorą błędy?	293
Zasady ochrony przed błędami	295
Błędy podczas kompilacji	296
Zastosowanie opcji Option Explicit i Option Strict	
Numery wierszy kodu	
Narzędzia diagnostyczne w Visual Studio	
Podglądamy nasz program w działaniu	
Polecenia dostępne w trybie kroczącym Break Mode	
Okno punktów krytycznych Breakpoints	305
Licznik Hit Count	
Okna podglądu: Autos, Locals i Watch	
Okno natychmiastowe Immediate	
Błędy w ruchu — Runtime Errors	
Strukturalna obsługa wyjątków	
Mechanizm Error Call Stack	
Ewolucja od mechanizmu On Error Goto	
Wyjątek jako obiekt	

PRACA Z DANYMI: PLIKI, DRUKOWANIE I XML	333
Nowości w .NET	
Interakcja z plikami	
Odczytywanie i zapisywanie plików	
Tworzenie pliku za pomocą obiektu My	
Tworzenie pliku za pomocą klasy FileStream	
Klasy StreamWriter i StreamReader	
Klasy BinaryWriter i BinaryReader	
Dostęp do plików w stylu Visual Basic	
Trochę więcej na temat łańcuchów	
Kompresja plików	
Zarządzanie plikami i folderami	
Klasa FileInfo	
Prosta przeglądarka katalogów	
"Przeglądanie" systemu plików	352
Serializacja obiektu	354
Zachowywanie i pobieranie obiektu zdatnego do serializacji	355
Precyzyjnie dostrojona serializacja	356
Klonowanie obiektów za pomocą serializacji	357
Drukowanie i podgląd danych	358
Drukowanie danych z macierzy	359
Drukowanie tekstu z przełamywaniem wierszy	
Drukowanie obrazów	
Ustawienia drukowania	
Podgląd wydruku	
Praca z rejestrem	
Pliki XML	
Czym tak w ogóle są pliki XML?	
Pisanie prostego dokumentu XML	
Odczytywanie plików XML	373
Zaawansowane pliki XML	
l co dalej?	

IO Baz

BAZY DANYCH I ADO.NET	
Nowości w .NET	380
Wprowadzenie do ADO.NET	
Obsługa danych relacyjnych	381
Baza danych Northwind	382
SQL Server 2005 Express Edition	383
Model bazujący na dostawcach	383
Podstawowe obiekty ADO.NET	385
Dostęp do przodu w trybie tylko do odczytu	386
Obiekty Connection	387
Obiekty Command	390
Obiekty DataReader	392
Aktualizowanie danych za pomocą obiektów Command	395
Dlaczego warto używać obiektów Command?	396
Przykładowa aktualizacja danych	396
Wywoływanie procedur składowanych	398
Używanie poleceń z parametrami	400
Przykład transakcji	402
Używanie obiektów DataSet	403
Kiedy należy używać obiektów DataSet?	404
Zapełnianie obiektów DataSet za pomocą obiektów DataAdapter	404
Dostęp do informacji zapisanych w obiektach DataSet	405
Usuwanie rekordów	406
Dodawanie informacji do obiektów DataSet	407
Korzystanie z wielu tabel	409
Relacje między obiektami DataTable	409
Używanie obiektu DataSet do aktualizowania danych	
Aktualizowanie źródła danych	
Ręczne tworzenie obiektów DataSet	
Wiązanie danych	421
l co dalej?	424

	427
Nowości w .NET	428
Wprowadzenie do wątków	428
Wątki "pod maską"	429
Porównywanie programów jedno- i wielowątkowych	430
Skalowalność i prostota	431
Zegary a watki	431
Używanie komponentu BackgroundWorker	
do wykonywania podstawowych operacji na wątkach	433
Przesyłanie danych do komponentu BackgroundWorker i pobieranie ich z niego	436
Śledzenie postępu	439
Możliwość anulowania operacji	441

Zaawansowane operacje na wątkach przy użyciu klasy Thread	442
Prosta aplikacja wielowątkowa	443
Przekazywanie danych do wątku	445
Wielowątkowość i interfejs użytkownika	447
Podstawy zarządzania wątkami	449
Metody klasy Thread	449
Priorytety wątków	452
Kiedy zbyt wiele to wciąż za mało?	452
Program wykorzystujący priorytety wątków	452
Diagnozowanie wątków	455
Synchronizacja wątków	456
Potencjalne problemy z watkami	456
Podstawy synchronizacji	456
Przykładowy problem z synchronizacją	457
Rozwiązanie problemu za pomocą bloku SyncLock	460
I co dalej?	461

ASP.NET I FORMULARZE SIECIOWE	463
Nowości w .NET	
Zarys tworzenia aplikacji sieciowych	
Co było nie tak z klasyczną ASP?	
Wprowadzenie do aplikacji sieciowych	
Tworzenie aplikacji sieciowych	
Składniki projektu ASP.NET	
Projektowanie formularzy sieciowych	471
Podstawowe kontrolki	471
Dodawanie kontrolek do formularzy sieciowych	472
Uruchamianie strony internetowej	475
Dodawanie metody obsługi zdarzenia	477
Jak to działa?	477
Właściwość AutoPostback	
Zdarzenia kontrolek sieciowych	478
Formularze sieciowe "pod maską"	479
Stan widoku	481
Cykl przetwarzania stron	
Inne kontrolki	
Rozmyślania o stanie	484
Budowa żądania	
Wprowadzenie do problemu	
Zapisywanie dodatkowych informacji w stanie widoku	
Przesyłanie informacji	
Przekazywanie informacji w łańcuchach znaków zapytania	
Używanie stanu sesji	491
Używanie stanu aplikacji	493
Podsumowanie różnych technik zarządzania stanem	495

Wyświetlanie danych za pomocą wiązania	. 495
Podstawy wiązania danych w ASP.NET	. 496
Kontrolki działające jako źródła danych	. 497
Instalowanie witryn internetowych	. 499
Instalacia IIS	. 499
Katalogi wirtualne	501
l co dalei?	. 504

USŁUGI SIECIOWE	505
Nowości w .NET	506
Wizja interaktywnej sieci	506
Usługi sieciowe — model COM dla internetu?	507
Współczesne usługi sieciowe	507
Czy usługi sieciowe to obiekty?	508
Tworzenie pierwszej usługi sieciowej	508
Przygotowywanie usługi sieciowej	509
Projekt usługi sieciowej	510
Klasa usługi sieciowej	512
Dostęp do usługi sieciowej	513
Testowanie usług sieciowych	514
Działanie usługi sieciowej	515
Stosowanie otwartych standardów	517
XML i WSDL	517
SOAP	518
Konsumowanie usług sieciowych	520
Klasa pośrednicząca	520
Tworzenie aplikacji klienckiej	521
Dodawanie referencji sieciowej	522
Sprawdzanie klasy pośredniczącej	523
Używanie klasy pośredniczącej	525
Diagnozowanie projektów usług sieciowych	526
Asynchroniczne wywoływanie usług sieciowych	527
Obsługa asynchroniczności w klasie pośredniczącej	528
Przykładowy klient asynchroniczny	529
Anulowanie asynchronicznych żądań	530
l co dalej?	531

533

Aktualizowanie aplikacji ClickOnce	542
Publikowanie na płytach CD	544
Tworzenie projektu instalacyjnego Visual Studio	545
Podstawowe opcje projektów instalacyjnych	546
Okno File System	547
Okno Registry	550
Okno File Types	551
Interfejs użytkownika	553
Niestandardowe operacje	557
Warunki uruchamiania	558
l co dalej?	559
,	
SKOROWIDZ	561

Pliki skompilowane i komponenty

CZĘŚĆ SPOŚRÓD NAJISTOTNIEJSZYCH ZMIAN DOTYCZĄCYCH SPOSOBU, W JAKI PROGRAMIŚCI POSŁUGUJĄCY SIĘ VB UPRAWIAJĄ SWÓJ BIZNES W ŚWIECIE .NET, WYNIKA Z WPROWADZENIA *PLIKÓW SKOMPILOWANYCH typu assembly* (ang. *assemblies*), uogólnionego terminu oznaczającego w .NET pliki wykonywalne aplikacji (*.exe*) oraz skompilowane kompo-

nenty. W Visual Basic 6 tworzenie i wielokrotne wykorzystywanie komponentu było często skomplikowane, zwłaszcza jeżeli chciało się współdzielić i współużytkować rezultaty swojej pracy z aplikacjami zakodowanymi w innych językach programowania. Kłopoty z rejestracją w systemie Windows i konflikty wersji — które występują, gdy dwa programy oczekują różnych wersji tego samego komponentu — pojawiają się zawsze wtedy, kiedy najmniej się tego spodziewamy, a uporanie się z nimi może zająć wiele godzin. Czytając rozdział, dowiesz się, w jaki sposób .NET rozwiązuje te przyprawiające o ból głowy problemy oraz zapoznasz się z nowym, lepszym modelem współdzielenia komponentów, który oferuje .NET. Dowiesz się także wystarczająco dużo, by stawić czoła rozdziałowi 14., w którym omówiono, w jaki sposób można utworzyć zindywidualizowane programy instalacyjne do rozpowszechniania gotowych aplikacji.

Nowości w .NET

Czy to możliwe, by nastąpił nareszcie koniec przyprawiających o ból głowy kłopotów z rozpowszechnianiem wersji, trudów związanych z wdrażaniem oraz wielokrotnych konfliktów? Niniejszy rozdział prezentuje zmiany, które pojawiają się w nowej filozofii wdrażania Microsoftu. Niektórymi z tych zmian są:

Pliki skompilowane typu assembly

Jeżeli jesteś doświadczonym programistą, widziałeś już, jak COM może ułatwić ponowne wykorzystanie kodu, pozwalając programistom na tworzenie i współdzielenie oddzielnych komponentów. Być może widziałeś także, jak wiele problemów może być spowodowane przez konflikt pomiędzy różnymi współdzielonymi komponentami oraz jak zainstalowanie jednego programu powoduje uszkodzenie innego. Pliki skompilowane typu *assembly* są zamiennikami Microsoftu zastępującymi komponenty i tradycyjne pliki aplikacji, zawierającymi wbudowane metadane, a zaprojektowanymi po to, by uniknąć piekła z dołączaniem dynamicznych bibliotek .DLL.

Nigdy więcej rejestrowania

Pojawienie się plików skompilowanych typu *assembly* oznacza, że już nigdy więcej nie trzeba będzie polegać na rejestrze, by zachować ważne informacje o własnych komponentach. Zamiast tego wszystkie te informacje są przechowywane bezpośrednio w plikach programu, co czyni prostym kopiowanie aplikacji i komponentów z jednego komputera na drugi oraz umożliwia użytkownikowi współdzielenie komponentów w jego programach, bez konieczności martwienia się szczegółami konfiguracji.

Strategia numeracji i zgodności wersji

.NET zapewnia użytkownikowi pełną kontrolę nad wersjami. Tylko użytkownik ma możliwość decydowania o tym, którą wersję komponentu będzie wykorzystywała jego aplikacja. Jeżeli w innej aplikacji zastosuje się zaktualizowaną wersję współdzielonego komponentu, nadal swobodnie można używać oryginalnej wersji, na której zbudowana i przetestowana została własna aplikacja, nie tracąc gwarancji niezachwianej stabilności.

Zasoby

Zachodzi konieczność użycia w aplikacji binarnego obrazu, jednak obawiasz się, co się stanie, gdy ktoś usunie Twój plik obrazu, przemieści go lub będzie chciał dokonać w nim zmian? Z rozdziału dowiesz się, w jaki sposób zamieścić obraz w postaci danych binarnych wewnątrz pliku skompilowanego aplikacji, gdzie nikt nie będzie mógł się do nich dostać. Co więcej, Visual Studio nadal będzie umożliwiało Ci bezproblemowe aktualizowanie go.

Wprowadzenie do plików skompilowanych typu "assembly"

Plik skompilowany typu assembly jest w .NET odpowiednikiem plików typu .*dll* lub .*exe*. Po prostu plik skompilowany typu "assembly" to jakieś zgrupowanie zestawu funkcji programu, które odpowiada pojedynczemu komponentowi lub aplikacji. W programach, którym przyglądaliśmy się do tej pory, wszystkie funkcje i cechy były zakodowane wewnątrz jednego pliku skompilowanego typu "assembly", który po skompilowaniu stawał się plikiem .*exe*. Jednak jeżeli chciało się utworzyć oddzielnie dystrybuowane komponenty, trzeba było podzielić dany program na kilka oddzielnych jednostek funkcjonalnych, które stawały się następnie oddzielnymi plikami skompilowanymi typu "assembly".

Pliki skompilowane typu "assembly" kontra komponenty, które używają COM

Na tym etapie prawdopodobnie zastanawiasz się, dlaczego programiści potrzebują plików skompilowanych typu "assembly", choć istnieje już COM — system służący do tworzenia i współdzielenia komponentów, który jest umieszczony w systemie operacyjnym Windows. Tutaj .NET także dokonuje wyraźnego przełomu. Dzięki wprowadzeniu plików skompilowanych typu "assembly" uciążliwe problemy z konfliktami wersji, z którymi programiści borykali się przez lata, nareszcie mają się ku końcowi. Nie jest to tylko czcza gadanina — pliki skompilowane typu "assembly" posiadają kilka unikalnych cech, które czynią je całkowicie niepodobnymi do czegokolwiek, czego programiści Windows używali kiedykolwiek wcześniej.

Pliki skompilowane typu "assembly" są samoopisywalne

Najbardziej rewolucyjnym aspektem plików skompilowanych typu "assembly" jest fakt, że są samoopisywalne. Każdy plik skompilowany typu "assembly", który się utworzy, zawiera jeden lub więcej plików programu oraz własny, specyficzny wykaz nazywany *manifestem*. Taki manifest zawiera dodatkowe informacje zwane *metadanymi* (ang. *metadata*). Metadane to "dane o danych". Zasadniczo kod programu to dane, a metadane to informacje o programie, takie jak jego nazwa, wersja, typy dostępne publicznie oraz zależności). Manifest zastępuje bibliotekę typów i informacje z rejestru Windows, używane w połączeniu z komponentami COM. I w ten sposób przechodzimy do następnej kwestii.

Pliki skompilowane typu "assembly" nie potrzebują rejestru

Wszystkie informacje niezbędne do używania komponentu lub uruchamiania aplikacji są zawarte w manifeście pliku skompilowanego typu "assembly", który zawarty jest dokładnie wewnątrz odpowiadającego mu pliku .*dll* lub .*exe*. Nie jest możliwym utworzenie programu w .NET bez automatycznego wygenerowania manifestu i odpowiedniego pliku skompilowanego typu "assembly". Oznacza to, że można skopiować aplikacje i komponenty na dowolny inny komputer używający .NET, a one automatycznie będą na nim działać. Nie ma potrzeby bawić się *regsvr32.exe* czy innymi niewygodnymi narzędziami, by dodać informacje do rejestru.

W Visual Basic 6 można było stosunkowo łatwo przetransferować prostą aplikację z jednego komputera na inny. Jeśli jednak jakaś aplikacja używała innych komponentów COM lub obiektów sterujących ActiveX, trzeba było stawić czoła kilku nowym problemom. Mianowicie zachodziła potrzeba zarejestrowania tych plików na każdym komputerze, który ich używał, a proces rejestracji mógł spowodować konflikt z innymi zainstalowanymi aplikacjami. W .NET można po prostu identyfikować i kopiować potrzebne pliki — nie zachodzi potrzeba dokonywania jakichkolwiek rejestracji. Oczywiście jeżeli zapomni się podporządkowanego, pomocniczego pliku, nadal popada się w tarapaty.

Pliki typu "assembly" mogą być prywatnie współużytkowane

Aplikacja Visual Basic 6 może używać dwóch ogólnych typów komponentów: tych, które zostały zaprojektowane wewnątrzzakładowo w celu współdzielenia zestawu funkcji specyficznych dla danej firmy, oraz takich, które zostały utworzone (a nawet mogą być sprzedawane) przez postronnych producentów komponentów lub Microsoft. Ten drugi typ komponentów wymaga pewnego rodzaju centralnego składu (ang. *central repository*). W tradycyjnym programowaniu wykorzystującym komponenty COM to katalog systemowy Windows jest miejscem, w którym w pewnym sensie w sposób niezorganizowany składowane są wszystkie te (pomocnicze) pliki. W projekcie .NET *globalny bufor pliku skompilowanego* (ang. *Global Assembly Cache*), czyli *GAC*, pełni mniej więcej tę samą funkcję. Zajmiemy się nim później w tym rozdziale.

W drugim ze scenariuszy — modułach kodu specyficznych dla danej firmy — komponenty nie muszą być współdzielone przez wszystkie aplikacje i programy znajdujące się w komputerze. Mogą być używane przez zaledwie jedną aplikację lub kilka aplikacji utworzonych przez tych samych programistów. Przy projektowaniu wykorzystującym komponenty COM nie istniał łatwy sposób implementowania tej techniki. Prywatne komponenty nadal musiały być wrzucane do katalogu systemowego wraz ze wszystkim, co oznaczało dodatkowe etapy rejestracji, niepotrzebne informacje dodawane do rejestru (takie jak unikalny identyfikator globalny, czyli GUID) oraz stos komponentów, które nie mogły być wykorzystywane ponownie przez inne programy.

Jeżeli kiedykolwiek próbowałeś przejrzeć całą listę komponentów COM i dodać niektóre z nich do swoich projektów Visual Basic, bez wątpienia zorientowałeś się, że wiele z elementów, które pojawiają się na liście, nie stanowi w istocie przykładów współdzielonych procedur ani zasobów dostarczanych przez innych projektantów aplikacji. Zamiast tego są one zaprojektowane z myślą o używaniu ich wraz z konkretną aplikacją, która jest zainstalowana na Twoim komputerze, i w zasadzie są bezużyteczne poza tym programem. Mogą nawet posiadać ograniczenia licencyjne, które uniemożliwiać będą utworzenie egzemplarza takiego komponentu w Twoich aplikacjach. W .NET prywatne pliki skompilowane typu "assembly" są prywatne. Przechowujesz te komponenty w katalogu aplikacji lub podkatalogu aplikacji.

Pliki skompilowane typu "assembly" są rygorystycznymi tropicielami wersji

Manifest zapisuje także informacje dotyczące aktualnych wersji wszystkich dołączonych plików. Za każdym razem, gdy kompiluje się program VB 2005, informacje o wersjach są automatycznie wpisywane do manifestu, co oznacza, iż nie istnieje zagrożenie, że dane te staną się nieaktualne lub nie będą zsynchronizowane z przedmiotowym kodem aplikacji. Manifest zawiera także krótki blok kodu kryptograficznego, wygenerowanego w oparciu o wszystkie pliki znajdujące się w pliku skompilowanym typu "assembly". Za każdym razem, gdy uruchamia się plik skompilowany typu "assembly", wspólne środowisko uruchomieniowe (CLR) sprawdza, czy ten kod kryptograficzny odpowiada stanowi faktycznemu. Jeżeli wykryta zostaje jakaś zmiana, która nie jest obecna w manifeście (co nie jest możliwe, jeżeli plik nie jest uszkodzony ani nie został zmodyfikowany przez złośliwego użytkownika za pomocą narzędzia niskiego poziomu), wspólne środowisko uruchomieniowe nie zezwala na uruchomienie aplikacji.

Widać tu wyraźną różnicę w działaniu w stosunku do komponentów COM oraz obiektów sterujących ActiveX. W przypadku komponentów COM trzeba wierzyć, że informacje w rejestrze i wszystkie powiązane biblioteki typów są zaktualizowane — a wiara ta może nie zostać nagrodzona.

Pliki assembly umożliwiają równoczesną pracę z różnymi wersjami

Ile razy zdarzyło Ci się zainstalować nową aplikację tylko po to, by odkryć, że nadpisała ona jakiś plik potrzebny innej aplikacji jego nowszą wersją, która załamała wsteczną kompatybilność? Bez względu na to, jak bardzo programiści będą się starali, idealna wsteczna kompatybilność nigdy nie zostanie osiągnięta w sposób uniwersalny, a każdy system, który używa pojedynczego komponentu oraz jednej wersji dla dziesiątek różnych aplikacji, wpędzi użytkownika w kłopoty (lub do piekła z dołączaniem dynamicznych bibliotek DLL, jak często żartobliwie nazywa się taką sytuację).

.NET obchodzi ten problem na dwa sposoby. Pierwszym rozwiązaniem są prywatne pliki skompilowane typu "assembly". Ponieważ każda aplikacja posiada swoją własną, odrębną kopię danego komponentu, można swobodnie aktualizować pliki .*dll* w dowolnym momencie, gdy tylko zechcemy. Od użytkownika zależy, czy zmiana dotyczyć będzie tylko jednej aplikacji, czy ich tuzina.

Oczywiście taki podział nie pomoże, jeżeli podejmie się decyzję, by współdzielić komponenty we wszystkich aplikacjach znajdujących się w komputerze, umieszczając je w globalnym buforze komponentów GAC. Na szczęście .NET pomaga także tutaj uniknąć problemów, prezentując przełomową właściwość o nazwie równoczesne wykonywanie obok siebie (ang. side-by-side execution). Dzięki temu systemowi można instalować wiele wersji jednego komponentu w GAC. Kiedy uruchamia się jakąś aplikację, .NET używa wersji komponentu, która była zaprojektowana dla tej aplikacji. Jeżeli równocześnie uruchamia się inny program, który używa równocześnie tego samego komponentu, wspólne środowisko uruchomieniowe (CLR) załaduje także odpowiednią wersję komponentu dla tego programu. Nie nastąpi żadne niespodziewane zachowanie ani brak kompatybilności, ponieważ każda aplikacja używa zestawu komponentów, dla których została zaprojektowana.

Dlaczego nigdy wcześniej nie spotkaliśmy się z tymi cechami?

To, że Microsoft utworzył COM takim, jakim go znamy, uwielbiamy oraz nienawidzimy, a w którym przeżywa sie koszmary z różnymi wersjami komponentów, nie było spowodowane krótkowzrocznościa. Niektóre z cech używanych przez pliki typu "assembly" w przeszłości nie były po prostu stosowane. Na przykład wykonywanie obok siebie może znaczaco zwiekszyć ilość wymaganej pamięci, gdy kilka aplikacji działa równocześnie. Każda z aplikacji może używać innej wersji tego samego komponentu, co w praktyce jest równoznaczne z sytuacją, gdy każda aplikacja używa całkowicie odrębnego komponentu. W dzisiejszych czasach stosunkowo proste jest dokupienie kilkuset więcej megabajtów pamięci RAM, by zapobiec takiemu problemowi, jednak w przeszłości system operacyjny zaprojektowany bez brania pod uwage współdzielenia kodu szybko utknałby w martwym punkcie. Podobnie umożliwienie śledzenia i przechowywania wielu wersji oddzielnie na komputerze (lub dostarczenie każdej aplikacji jej własnej kopii jakiegoś komponentu z prywatnymi plikami typu "assembly") dawniej nie było po prostu efektywne (w rozumieniu racjonalnego wykorzystania zasobów sprzetowych) w przypadku, gdy posiadało się niewielka ilość miejsca na twardym dysku. W dzisiejszych czasach, gdy pamięć fizyczna jest wręcz absurdalnie tania, ogólny koszt nie jest już tak wielkim problemem.

Innymi słowy, COM oraz cała platforma Windows zostały utworzone z myślą o pojedynczym, scentralizowanym repozytorium komponentów. Skoncentrowano się na zaoszczędzeniu miejsca i pamięci, by zapewnić lepsze działanie, a nie na ułatwianiu tworzenia aplikacji i ułatwianiu życia programisty, zamiast czynić jedno i drugie łatwiejszym, wygodniejszym i bardziej spójnym logicznie. Dzisiaj coraz więcej aplikacji o znaczeniu krytycznym jest projektowanych w środowisku Windows, które zmieniło się z zabawki dla użytkowników komputerów domowych w profesjonalną platformę biznesową. Aktualnie nacisk kładzie się na niezawodność oraz strukturalne zabezpieczenia przed występowaniem błędów, nawet jeżeli kilka megabajtów musi zostać zmarnowane w tym procesie. Ostatecznie nowoczesne komputery posiadają spore zasoby do wykorzystania. Wszystko to sprowadza się do jednej zasady — programowanie w .NET jest programowaniem *nowoczesnym*.

Postrzeganie programów jako plików skompilowanych typu "assembly"

Jak już wcześniej wspominano, wszystkie aplikacje, które do tej pory tworzyliśmy, są prawdziwymi plikami skompilowanymi typu "assembly" środowiska .NET. Gdyby nimi nie były, wspólne środowisko uruchomieniowe (CLR) nie chciałoby ich wykonywać. Aby zobaczyć, jak nasze programy wyglądają jako pliki skompilowane typu "assembly", można użyć interesującego programu o nazwie *IL-Dasm.exe* (IL Disassembler), który można znaleźć w katalogu takim jak *C:\Program Files\Microsoft Visual Studio 8\SDK\v2.0\Bin*, w zależności od tego, gdzie zainstalowało się środowisko .NET Framework oraz jakiej wersji Visual Studio się używa. Najprostszym sposobem uruchomienia *ILDasm jest przejście najpierw do wiersza poleceń Visual Studio 2005 Command Prompt* — czyli Programy/Visual Studio 2005/Narzędzia Visual Studio/Wiersz poleceń Visual Studio 2005), po czym wpisać i1dasm w wierszu poleceń i nacisnąć *Enter*.

Kiedy już uruchomi się *ILDasm*, można otworzyć dowolny plik skompilowany typu "assembly" środowiska .NET (plik *.exe* lub *.dll*). Należy po prostu wybrać *File/Open* i wybrać właściwy plik. W następnym przykładzie pokazano działanie narzędzia *ObjectTester* opisanego w rozdziałe 5.

ILDasm używa typowej, znanej struktury drzewiastej, by wyświetlić informacje dotyczące programu. Wszystkie typy, które są określone w naszych projektach, są automatycznie definiowane w metadanych znajdujących się w pliku skompilowanym typu "assembly" naszego programu. Powoduje to, że przeglądanie określonej definicji naszej klasy Person jest proste, co pokazano na rysunku 7.1.

Rysunek 7.1. Klasa Person rozłożona na czynniki pierwsze

Jeżeli dwukrotnie kliknie się metodę lub własność, ujrzy się listę związanych z nią instrukcji .NET, która została utworzona w oparciu o kod programu, co zostało zaprezentowane na rysunku 7.2.

Rysunek 7.2. Kod IL dla metody GetIntroduction()

Jeżeli kiedykolwiek wcześniej używałeś jakiegoś innego narzędzia desasemblującego, najprawdopodobniej zauważyłeś, że kod .NET wyraźnie się różni. Zwykle wszystko, na co można liczyć patrząc na skompilowany program, to znalezienie listy instrukcji w języku maszynowym niskiego poziomu. .NET dla odmiany kompiluje programy do specjalnego pośredniego języka o nazwie *IL*. Instrukcje IL nie wyglądają tak samo jak normalny kod Visual Basic 2005, lecz zachowują wystarczająco dużo podobieństw, by często można było zorientować się ogólnie, co się dzieje we fragmencie kodu.

Ze względu na to, że instrukcje IL zachowują tak wiele informacji na temat programu, wspólne środowisko uruchomieniowe (CLR) może dokonywać optymalizacji, chronić przed niedozwolonymi operacjami oraz chronić pamięć podczas działania aplikacji. Jednakże zachowywanie wszystkich tych informacji powoduje także, że stosunkowo łatwym dla innych programistów staje się zaglądanie do niektórych wewnętrznych detali dotyczących działania konkurencyjnego programu. Jest to problem, który przez jakiś czas nękał aplikacje Java, a rozwiązanie .NET jest podobne do tego zastosowanego w Javie. Mianowicie, jeżeli kod do odczytu jest istotny dla bezpieczeństwa, trzeba użyć narzędzia od postronnego dostawcy do tak zwanego *zaciemniania*, które umożliwia programiście zaszyfrowanie kodu w taki sposób, że staje się on trudny do zinterpretowania dla ludzi. (Na przykład jedną z technik jest nadanie wszystkim zmiennym nic nieznaczących identyfikatorów liczbowych w skompilowanym pliku programu). Pełna wersja Visual Studio oferuje pomniejszoną wersję jednego z popularnych narzędzi zaciemniających zrozumiałość kodu, o nazwie *Dotfuscator*.

Informacje o zależnościach

Spoglądając ponownie na rysunek 7.1, na szczyt drzewa *ILDasm*, zobaczysz element, który reprezentuje manifest Twojego pliku skompilowanego typu "assembly". Jeżeli dwukrotnie się go kliknie, ujrzy się informacje takie jak wersja pliku skompilowanego typu "assembly" i ustawienia lokalne. Jednak najważniejsze jest to, że można tu także zobaczyć informacje dotyczące zależności, występujące w postaci instrukcji .assembly extern, które wyglądają następująco:

```
.assembly extern System.Data
{
  .publickeytoken = (B7 7A 5C 56 19 34 E0 89 ...)
  .ver 2:0:2411:0
}
```

Przykład ten wskazuje, iż by funkcjonować poprawnie, aktualny plik skompilowany typu "assembly" wymaga pliku assembly o nazwie *System.Data* zawartego w .NET. Występuje tutaj także dodatkowa informacja, która określa wymaganą wersję pliku skompilowanego typu "assembly" o nazwie *System.Data*: 2.0.2441.0. Numer ten występuje w formacie *major.minor.build.revision* (główny.drugorzędny.seria.weryfikacja). Kiedy uruchamia się taką aplikację, następuje poszukiwanie pliku z dokładnie takim numerem wersji. Domyślnie, jeżeli taka wersja nie istnieje, aplikacja po prostu odmawia uruchomienia. Późniejsze wersje nie będą używane automatycznie, jeżeli nie skonfiguruje się jawnie innej polityki wersji poprzez utworzenie pliku konfiguracyjnego (co omówione zostanie później w bieżącym rozdziale). Ryzyko załamania kodu przez komponenty, które zdają się być wstecznie kompatybilne, lecz w istocie nie są, jest po prostu zbyt wysokie.

Ustawianie informacji dotyczących pliku skompilowanego typu "assembly"

Informacje o zależnościach są dodawane automatycznie do manifestu podczas tworzenia pliku skompilowanego typu "assembly". Jednak co z innymi informacjami, takimi jak nazwa produktu oraz numer wersji? Wszystkie te szczegóły są określane w specjalnym pliku, który zawiera każdy projekt Visual Basic 2005. Nosi on nazwę *AssemblyInfo.vb*.

Normalnie plik AssemblyInfo.vb jest ukryty. Jednak jeżeli naprawdę zżera nas ciekawość, wybieramy Project/Show All Files (Projekt/Pokaż wszystkie pliki), po czym szukamy pliku w węźle My Project w wyszukiwarce rozwiązań Solution Explorer (patrz rysunek 7.3). Wewnątrz tego pliku zobaczyć można liczne atrybuty pliku skompilowanego typu "assembly".

Solution Explorer 🛛 🗸 🖗	Ч×
B 2 2 &	
WindowsApplication0	~
🖨 - 🗁 My Project	
🗉 🛛 📧 Application.myapp	
- 🚇 AssemblyInfo.vb	
Resources.resx	=
🗉 📄 Settings.settings	
References	
🖮 🛅 bin	
🖭 📄 obj	_
🗉 📰 Form1.vb	\sim
🖏 Solutio 🖾 Class View 🖓 Macro	

Rysunek 7.3. Ukryty plik AssemblyInfo.vb

Każdy z atrybutów w pliku *AssemblyInfo.vb* wbudowuje do skompilowanego pliku "assembly" pojedynczy fragment informacji. Poniżej pokazano, jak wyglądają atrybuty (z dodanymi kilkoma przykładowymi informacjami):

```
<Assembly: AssemblyTitle("FileIOTester")>
<Assembly: AssemblyDescription("Test VB 2005 I/O features.")>
<Assembly: AssemblyCompany("No Starch Press, Inc.")>
<Assembly: AssemblyProduct("The No Starch VB 2005 Examples")>
<Assembly: AssemblyCopyright("Copyright 2006")>
<Assembly: AssemblyTrademark("No Starch(TM)")>
```

Można ręcznie zmienić wszystkie te detale, jednak nie ma takiej potrzeby; te same informacje są dostępne w kreatorze Visual Studio. Wystarczy po prostu kliknąć dwukrotnie węzeł *My Project* w wyszukiwarce rozwiązań Solution Explorer, wybrać etykietę *Application*, po czym kliknąć przycisk *Assembly Information*. Rysunek 7.4 przedstawia, co wtedy zobaczymy.

Assembly Inform	ation ?×
<u>T</u> itle:	FileIOTester
Description:	Testujemy funkcje We/ Wy w VB 2005
⊆ompany:	HELION
Product:	Programy Przykładowe do książki o VB 2005
Copyright:	AM. 2006
Trademark:	HELION (TM)
Assembly Version:	1 0 0 0
Eile Version:	1 0 0 0
<u>G</u> UID:	43C39F5B-A3E2-40B4-8123-422FA1A6D7C7
Neutral Language:	(None)
Make assembly	COM-Visible
	OK Cancel

Rysunek 7.4. Modyfikowanie w prosty sposób metadanych pliku skompilowanego typu "assembly"

Podsumowując, opcje te zastępują własności projektu używane w klasycznych wersjach Visual Basic. Jeżeli chciałoby się zobaczyć, gdzie informacje te trafiają, należy po prostu skompilować aplikację i uruchomić Eksplorator Windows. Należy przejść do odpowiedniego pliku, kliknąć go prawym klawiszem myszy oraz wybrać *Properties* (właściwości). Ujrzy się okno takie, jak to pokazane na rysunku 7.5.

Właściwości: ObjectTester	?×
Ogólne Wersja Zgodność Pod	Isumowanie
Wersja pliku: 1.0.2470.40449	
Opis:	
Prawa autorskie:	
Pozostałe informacje o wersji	
Nazwa elementu:	Wartość:
Assembly Version Język Nazwa wewnętrzna Oryginałna nazwa pliku Wersja produktu Wersja produktu	1.0.2470.40449
	OK Anuluj Zastosuj

Rysunek 7.5. Informacje o pliku skompilowanym "assembly"

Jeżeli przewinie się do dołu ekran pliku *AssemblyInfo.vb* (lub spojrzy na dół okna dialogowego *Assembly Information* na rysunku 7.4), znajdzie się najważniejszy fragment informacji. Jest to numer wersji, a w nowym projekcie domyślnie wygląda on następująco:

```
<Assembly: AssemblyVersion("1.0.0.0")>
<Assembly: AssemblyFileVersion("1.0.0.0")>
```

Postarajmy się zignorować fakt, że numer wersji jest w zasadzie określany dwukrotnie. Powodem występowania tego dziwactwa jest to, że pierwszy z atrybutów (atrybut AssemblyVersion) nadaje oficjalny numer wersji .NET, podczas gdy drugi z nich (atrybut AssemblyFileVersion) nadaje wersję, którą starsze aplikacje Windows, wliczając w to Eksplorator Windows, będą widzieć w pliku. Jeżeli tylko nie planujesz naprawdę dziwnego żartu (lub nie masz jakiegoś problemu ze wsteczną kompatybilnością, który próbujesz rozwiązać), te numery wersji powinny zawsze pozostawać takie same. W świecie .NET pierwszy numer wersji jest najważniejszy.

Jeżeli nic się nie zrobi, wersja naszej aplikacji będzie stale ustawiona jako 1.0.0.0, bez względu na to, ile razy się ją przekompiluje. Jeżeli chce się utworzyć nową wersję, trzeba otworzyć plik *AssemblyInfo.vb* i zmienić tę wartość na jakąś inną. Na przykład po utworzeniu nowej wersji ze stosunkowo niewielką ilością zmian można zmienić numer wersji na 1.1.0.0. Nikt nie lubi zmieniania numeru wersji dla każdej kompilacji i konsolidacji, czy to poprzez edytowanie pliku *AssemblyInfo.vb*, czy używanie okna dialogowego *Assembly Information*. Jest to po prostu zbyt niewygodne (i zbyt łatwo jest zapomnieć to zrobić, co prowadzi do powstania różnych wersji aplikacji o takim samym numerze wersji). Większość programistów preferuje posiadanie jakiegoś autoinkrementującego numeru. Dzięki temu każdy plik skompilowany typu "assembly" posiada niepowtarzalny numer wersji.

W .NET łatwo jest używać takiego autoinkrementującego numeru wersji. Należy po prostu użyć gwiazdki (*) przy numerze wersji, co pokazano poniżej:

<assembly:< th=""><th>AssemblyVersion("1.0.*")></th></assembly:<>	AssemblyVersion("1.0.*")>
<assembly:< th=""><th>AssemblyFileVersion("1.0.*")></th></assembly:<>	AssemblyFileVersion("1.0.*")>

Użycie gwiazdki informuje Visual Studio, że ta aplikacja zawsze będzie wersją 1.0 (są to komponenty główny i drugorzędny numeru wersji), jednak Visual Studio powinno inkrementować trzeci i czwarty komponent numeru wersji podczas każdej kompilacji i tworzenia nowego pliku wykonywalnego .*exe* (nawet jeżeli robi się to tylko w celach testowych, klikając przycisk uruchamiania w IDE). Warto zwrócić uwagę, że numery te są inkrementowane o więcej niż jeden. Typowy numer wersji powstały przy użyciu tego systemu może wyglądać mniej więcej tak jak ten: 1.0.594.21583.

Po zakończeniu testowania zwykle zmienia się główny i drugorzędny komponent numeru wersji, by utworzyć plik, który będzie wyraźnie rozróżnialny jako nowy produkt. Jednak w trakcie testowania numery kompilacji i konsolidacji (trzeci i czwarty komponent) oraz weryfikacji mogą pomagać w rozróżnianiu różnych wersji.

Pobieranie informacji o pliku skompilowanym typu "assembly"

Czasami przydatna jest możliwość pobrania programowo informacji o pliku skompilowanym typu "assembly". Najbardziej oczywistym przykładem jest okienko *About*, w którym programy wyświetlają informacje takie jak ich aktualna wersja. Informacja taka nie może być zakodowana na sztywno w programie, ponieważ zachodziłaby potrzeba jej zmiany przy każdej kompilacji i konsolidacji oraz nie zapewniałaby ona dokładności. Zamiast tego informacja może zostać pobrana poprzez użycie klasy System.Windows.Forms.Application, która jest podobna do obiektu App obecnego w poprzednich wersjach Visual Basic. (Ta sama informacja jest także dostępna poprzez użycie obiektu My).

```
lblProductName.Text = Application.ProductName
lblProductVersion.Text = Application.ProductVersion
lblPath.Text = Application.ExecutablePath
```

W większości przypadków klasa ta dostarcza podstawowych cech, które są potrzebne. Jednakże można także zagłębić się w bardziej interesujący obszar za pomocą klasy System.Reflection.Assembly. Klasa ta używa refleksji w celu pobrania informacji na temat pliku skompilowanego typu "assembly". *Refleksja* (ang. *Reflection*) jest cechą, która umożliwia użytkownikowi wejrzenie w plik skompilowany typu "assembly" w ruchu programu, i pobranie informacji dotyczących struktury kodu znajdującego się wewnątrz. Na przykład można użyć refleksji, by dowiedzieć się, jakie klasy znajdują się w pliku skompilowanym typu "assembly" lub jakie metody znajdują się w jakiejś klasie, chociaż nie można pobrać rzeczywistego kodu. Na pierwszy rzut oka refleksja jest trochę zawiłą sztuczką, polegającą na badaniu jednego fragmentu kodu za pomocą innego fragmentu kodu.

Na początek można użyć metody GetExecutingAssembly(), by zwrócić referencje do obecnego pliku skompilowanego typu "assembly" dla projektu. Nasz następny przykład używa pliku skompilowanego typu "assembly" i pobiera wszystkie zdefiniowane typy (wliczając w to klasy i inne konstrukcje, takie jak wyliczenia). Następnie kod przeszukuje każdą klasę w celu znalezienia listy jej metod, zdarzeń oraz własności. Podczas tego procesu konstruowany jest obiekt TreeView.

```
Dim MyAssembly As System.Reflection.Assembly
MyAssembly = System.Reflection.Assembly.GetExecutingAssembly()
lblAssemblyInfo.Text = MyAssembly.FullName
' Definiujemy zmienne stosowane do poruszania się w strukturze programu.
Dim MyTypes(), MyType As Type
Dim MyEvents(), MyEvent As System.Reflection.EventInfo
Dim MyMethods(), MyMethod As System.Reflection.MethodInfo
Dim MyProperties(), MyProperty As System.Reflection.PropertyInfo
' Wykonujemy iterację poprzez klasy programu
MyTypes = MyAssembly.GetTypes()
For Each MyType In MyTypes
    Dim nodeParent As TreeNode = treeTypes.Nodes.Add(MyType.FullName)
' Wykonujemy iterację poprzez zdarzenia w obrębie każdej spośród klas
    Dim node As TreeNode = nodeParent.Nodes.Add("Events")
    MyEvents = MyType.GetEvents
    For Each MyEvent In MyEvents
        node.Nodes.Add(MvEvent.Name)
    Next
' Wykonujemy iterację poprzez metody w obrębie każdej spośród klas
    node = nodeParent.Nodes.Add("Methods")
    MyMethods = MyType.GetMethods()
    For Each MyMethod In MyMethods
        node.Nodes.Add(MyMethod.Name)
    Next
' Wykonujemy iterację poprzez własności w obrębie każdej spośród klas
    node = nodeParent.Nodes.Add("Properties")
    MyProperties = MyType.GetProperties
```

```
For Each MyProperty In MyProperties
node.Nodes.Add(MyProperty.Name)
Next
Next
```

Efektem końcowym jest powstanie obiektu TreeView, który odwzorowuje zgrubny obraz struktury programu, prezentując każdą klasę znajdującą się w aplikacji wraz z jej elementami (rysunek 7.6). W tym przypadku znaleźć można kilka automatycznie wygenerowanych klas (używanych do obsługi obiektów My) oraz indywidualną klasę formularza. Projekt ten (noszący nazwę *Reflection*) można znaleźć wśród przykładów odnoszących się do tego rozdziału, zamieszczonych na stronie internetowej niniejszej książki.

Rysunek 7.6. Informacje zawarte w oknie Reflection

Refleksja jest przydatna w niezliczonej ilości nietypowych scenariuszy, jednak zwykle nie jest stosowana jako część codziennego projektowania. Czasami ciekawie jest poeksperymentować z refleksją tylko po to, by lepiej zrozumieć, w jaki sposób działa mechanizm .NET, a także w jaki sposób klasyfikuje i organizuje on typy oraz metadane.

Można także dojść do wniosku, że warto będzie bardziej dokładnie przyjrzeć się refleksji. Należy rozpocząć od wykorzystania klasy Assembly i pozwolić jej na poprowadzenie się do innych klas "informacyjnych" znajdujących się w przestrzeni nazw System.Reflection. Każda z tych klas jest zindywidualizowana tak, by dostarczać informacji na temat specjalnego typu konstrukcji kodu i jej metadanych (na przykład przedstawiony wyżej kod używa klasy *EventInfo*, która dostarcza szczegółowych informacji na temat sygnatur poszczególnych zdarzeń).

Tworzenie komponentu .NET

Dobrym sposobem, by zrozumieć pliki skompilowane typu "assembly", jest samodzielne utworzenie prostego komponentu. Tak jak i we wcześniejszych wersjach Visual Basic *komponent* jest kolekcją składającą się z jednej lub więcej klas, które zawierają zestaw powiązanych ze sobą funkcji i cech. Klasy te są dostarczane przez plik *.dll*, a klient może tworzyć obiekty oparte na tych klasach tak, jakby definicja klasy była częścią aktualnego projektu.

UWAGA W wielu przypadkach projektanci .NET używają terminów komponent i plik skompilowany typu assembly przemiennie. Technicznie rzecz biorąc, plik skompilowany typu "assembly" jest skompilowanym komponentem .NET. Jednakże określenie komponent jest używane także w luźniejszym, mniej formalnym znaczeniu, w odniesieniu do dowolnego pakietu odpowiedniego kodu.

Tworzenie projektu biblioteki klas

Klasy Person oraz NuclearFamily, które widzieliśmy w rozdziałach 5. i 6., mogłyby stanowić podstawę logicznego komponentu. Aktualnie te definicje klas są umieszczane wewnątrz projektu formularzy Windows, który został utworzony w celu ich testowania. Poprzez rozpakowanie tych klas do oddzielnego komponentu uzyskuje się oddzielnie rozprowadzany, współdzielny komponent, który może być używany w dowolnym typie aplikacji, wliczając w to witrynę WWW ASP.NET oraz usługi sieciowe (patrz rozdziały 12. i 13., by uzyskać więcej informacji na temat tych typów projektów). W projektach na małą skalę ten szablon — gdzie jakaś klasa jest projektowana wewnątrz projektu, po czym przetwarzana w oddzielny komponent — jest typowy.

Aby utworzyć komponent, należy wybrać z menu Visual Studio *File/New/Project* (Plik/Nowy/Projekt). Następnie należy wybrać typ projektu *Class Library* (biblioteka klas) z grupy projektów Visual Basic (patrz rysunek 7.7).

New Project							?×
New Project Project types: Visual Basic Visual Basic Visual Basic Office Smart Du Databas Starter H Test Oistributed S	s evice e Gits lages system Solutions	Templates: Visual Studie Windows Application	o installed tem VB Class Library VB	Diates	Windows Control Library	Web Control Library	
Other Project Test Project:	sting a UP along the and	My Templat	es	Crystai Reports			×
A project for cre	acing a vib class library	(,ai)					
Name:	PersonComponent						
						ок	Cancel

Rysunek 7.7. Tworzenie biblioteki klas

Zostanie utworzony zwykły projekt VB 2005, nieposiadający żadnych komponentów graficznych, takich jak formularze Windows. Możesz użyć tylu plików, ilu zechcesz, do utworzenia klas. W naszym przykładzie biblioteka klas będzie używała kodu, który już wcześniej został opracowany w ramach innego projektu. W celu przetransferowania kodu można importować do projektu istniejące pliki *.vb* lub można otworzyć inny egzemplarz Visual Studio, otworzyć projekt źródłowy, a następnie wyciąć i wkleić odpowiednie definicje klas dla klas NuclearFamily oraz Person.

Kiedy kod jest skopiowany, trzeba już tylko zbudować projekt. Można zbudować go, klikając standardowy przycisk *Start*. Plik *.dll* z nazwą projektu zostanie skompilowany w katalogu *bin*, a my otrzymamy ostrzeżenie informujące, że projekt może być tylko kompilowany, bez możliwości wykonania. W przeciwieństwie do niezależnych aplikacji komponenty potrzebują klienta, który ich używa, i nie mogą one wykonywać czegokolwiek samodzielnie. Aby pominąć komunikat o błędzie, należy po prostu kliknąć prawym klawiszem myszy projekt w wyszukiwarce rozwiązań Solution Explorer, po czym kliknąć przycisk *Build* za każdym razem, gdy chcemy wygenerować plik skompilowany typu "assembly".

Tworzenie klienta

W celu utworzenia klienta należy rozpocząć działanie albo od otwarcia istniejącego projektu, albo od rozpoczęcia projektu nowej aplikacji z formularzem Windows. Następnie klikamy prawym klawiszem myszy projekt w wyszukiwarce rozwiązań Solution Explorer i wybieramy opcję *Add Reference* (Dodaj referencje).

Aby dodać referencje, należy kliknąć zakładkę *Browse* (Przeglądaj), a następnie wybrać plik *.dll* z własnego projektu biblioteki klas, tak jak to pokazano na rysunku 7.8. Plik *.dll* znajdziemy w katalogu *bin*, wewnątrz folderu projektu (na przykład *PersonComponent*). Wybieramy plik, po czym klikamy *OK*.

Add Reference	?×
INET COM Projects Browse Recent	
Nazwa pliku: PersonComponent.dli	~
Pliki (ypu: Lomponent Hiles (".dll;".tlb;".olb;".ocx;".exe;".manifest) OK OK	Cancel

Rysunek 7.8. Dodawanie referencji do pliku PersonComponent.dll

WSKA-Technika, która została tu przedstawiona (dodawanie referencji przy użyciu pliku skompilowanego), jest dobrym sposobem, by dowiedzieć się więcej na temat komponentów .NET, ponieważ dokładnie widać, co się dzieje. Jeśli jednak planuje się projektowanie klienta oraz komponentu równocześnie, istnieje jeszcze prostszy sposób, by debugować oba z nich. Należy rozpocząć od dodania obu projektów do tego samego rozwiązania. (Trzeba upewnić się, że ustawiło się klienta jako projekt otwierany przy uruchamianiu, klikając go prawym klawiszem myszy w wyszukiwarce rozwiązań Solution Explorer i wybierając opcję Set As StartUp Project). Powoduje to, że obydwa własne kody są łatwo dostępne do edycji. Następnie, gdy referencja jest już dodana, wybieramy ją na zakładce Projects. W ten sposób za każdym razem, gdy zmienimy cokolwiek w komponencie, nowa wersja zostanie skompilowana dla klienta automatycznie.

> Kiedy już wybrany zostanie właściwy plik, trzeba wcisnąć *OK*, by móc kontynuować. Visual Studio skopiuje plik *.dll* do katalogu *bin* aktualnie używanego projektu. Klasy zdefiniowane w projekcie biblioteki klas będą teraz automatycznie dostępne w aktualnie otwartym projekcie, dokładnie tak, jakby były zdefiniowane w tym projekcie. Jedyną różnicą jest to, że trzeba używać przestrzeni nazw (namespace) biblioteki danego projektu, by uzyskać dostęp do jej klas, tak jak pokazano to na rysunku 7.9.

🥖 (Clier	nt Events)	🖌 🍹 Load	*
🖃 Pub I	ic Class Cl	ient	^
e	Private Sub Dim New	Client_Load(ByVal sender &s System.Object, ByVal Person &s PersonComponent.	e As
-	End Sub	🔧 NuclearFamily 🍕 Person	
End	Class		_
			_
<			>

Rysunek 7.9. Używanie pliku PersonComponent.dll

 WSKA-W celu upewnienia się, że komponent został dodany, tak jak się spodziewaliśmy, można wybrać z menu Project/Show All Files (Projekt/Pokaż wszystkie pliki) oraz sprawdzić grupę References (Referencje) w wyszukiwarce rozwiązań Solution Explorer. Nasz komponent powinien znajdować się na liście jako jedna z referencji dodanych do naszego projektu.

Oto najlepszy przykład skuteczności współdzielenia kodu, które z łatwością przełamuje wszelkie bariery pomiędzy językami. Można pracować z klasami C# w VB 2005 i vice versa, nie mając nawet pojęcia o różnicy. Można nawet dziedziczyć od klasy i rozszerzać ją w pliku .*dll*, używając dowolnego języka .NET. Rzeczywisty plik skompilowany "assembly" .*dll* jest obojętny językowo, a jego kod jest przechowywany w specjalnych instrukcjach IL, jak te, które widzieliśmy w programie *ILDasm*.

Kiedy decydujemy się zainstalować nasz nowy projekt klienta, jeszcze raz przekonujemy się, jak drastyczne są różnice pomiędzy COM i .NET. Podczas projektowania w COM najpierw trzeba było skopiować indywidualny komponent do katalogu systemowego Windows na nowym komputerze, zarejestrować go, po czym użyć programu-klienta. Podczas projektowania w .NET nie zachodzi potrzeba rejestrowania. Pliki .*dll* biblioteki klas oraz pliki .*exe* klienta mogą być kopiowane do dowolnego katalogu na nowym komputerze i będą działały automatycznie. Plik .*exe* posiada w swoim manifeście wszystkie informacje o zależnościach, których potrzebuje .NET. .NET będzie lokalizowało automatycznie pliki .*dll* biblioteki klas tak długo, dopóki będą się znajdować w tym samym katalogu.

Globalny bufor plików skompilowanych GAC

Nie wszystkie pliki skompilowane typu "assembly" sa prywatne. Na przykład nikt nie chciałby instalować w katalogu oddzielnej wersji biblioteki klas .NET dla każdej aplikacji .NET. Aby uniknać takich sytuacji, Microsoft nadal dodaje centralne repozytorium komponentów. Tym razem zamiast wrzucać pliki do katalogu systemowego, dzielonego ze sterownikami i innymi narzędziami systemowymi, Windows wykorzystuje specjalnie im poświęcony obszar, noszący nazwe Globalnego bufora plików skompilowanych (ang. Global Assembly Cache - GAC). GAC różni się od katalogu systemowego Windows także pod wieloma innymi istotnymi wzgledami. Na przykład zezwala, a właściwie zacheca do instalowania wielu wersji tego samego komponentu. Nie blokuje plików w taki sposób, żeby nie można było ich aktualizować podczas ich używania; przeciwnie, zachowuje starsze wersje dla dotychczasowych użytkowników, a jednocześnie zapewnia nową, zaktualizowaną wersję dla nowych użytkowników (lub wtedy, gdy program zostanie uruchomiony ponownie). I w końcu umożliwia użytkownikowi zastosowanie zindywidualizowanej polityki używania różnych wersji, która decvduje, jakiej dokładnie wersji komponentu bedzie używała dana aplikacja.

Jednak nawet pomimo wszystkich tych zalet powinno się próbować oprzeć pokusie, by zacząć wrzucać wszystkie komponenty do GAC. Wiele z czynników, które wymuszały globalne składowanie komponentów w przeszłości, po prostu nie odnosi się do świata .NET. W COM komponent musiał być częścią globalnego rejestru, by można było go używać. W przypadku .NET tak nie jest. Jeżeli tworzy się własny komponent, nie zachodzi potrzeba używania GAC. W zasadzie nawet jeżeli zakupi się komponent od producenta postronnego, by używać go w swoich aplikacjach, umieszczanie go w GAC może okazać się bezcelowe. Prawdopodobnie bardziej opłaci się po prostu skopiować dany plik do katalogu aplikacji. Należy pamiętać, że filozofia .NET ceni sobie wyżej łatwe, bezproblemowe wdrażanie, niż zaoszczędzenie dodatkowych kilkudziesięciu megabajtów miejsca na twardym dysku. Jeżeli ma się jakieś wątpliwości, można użyć lokalnego, prywatnego pliku skompilowanego typu "assembly". Z drugiej strony, jeżeli tworzy się własne komponenty w celu udostępniania ich innym programistom, by mogli ich używać w swoich aplikacjach, lub tworzy się jakiś inny rodzaj plików skompilowanych typu "assembly", które mają być ogólnie dostępne w całym systemie, GAC może się okazać dokładnie tym, czego potrzebujemy. Aby przyjrzeć się GAC, należy przejść do katalogu *Windows* w Eksploratorze Windows, po czym skierować się do podkatalogu *Assembly*. Dzięki utworzonej w tym celu wtyczce programowej wewnątrz Eksploratora Windows można zobaczyć pliki skompilowane typu "assembly" wraz z ich nazwami, *kulturą* (ang. *culture*) oraz informacjami dotyczącymi wersji. Rysunek 7.10 prezentuje częściową listę tego, co zobaczy się na ekranie komputera, który ma zainstalowane zarówno środowisko .NET 1.0, jak i .NET 2.0.

UWAGA Kultura jest terminem technicznym określającym grupę ustawień, która odnosi się do poszczególnego regionu lub języka. Na przykład może łączyć w grupy informacje takie jak konwencje formatowania daty i czasu, język, zasady sortowania i wyświetlania tekstu, i tym podobne. Przykładem kultury jest zh-TW, które reprezentuje język chiński (Tajwan). Obsługę .NET dla lokalizacji można znaleźć w przestrzeni nazw System.Globalization.

> GAC jest trochę mniej przerażający niż świat COM, ponieważ posiada mniejszą ilość komponentów. Więcej komponentów oraz obiektów sterujących jest upakowanych w pojedynczym pliku skompilowanym typu "assembly". Kolejną rzeczą jest to, że jedyne pliki skompilowane typu "assembly", które będą dostępne początkowo, będą częścią środowiska .NET Framework.

🕅 assembly					
Plik Edycja Widok Ulubione N	arzędzia Pomoc			R.	
Ġ Wstecz 🔹 🌍 - 🏂 🖇	Wyszukaj 🕞 Foldery	5. 🛛 🗙	•		
Adres 🔂 C:\WINDOWS\assembly					
Foldery ×	Assembly Name	Version Cul	Public Key Token	Proces A	
addins \Lambda	ः 💼 System	2.0.0.0	b77a5c561934e089	MSIL	
AppPatch	:	2.0.0.0	b03f5f7f11d50a3a	MSIL	
E Cassembly	: 🕄 System. Configuration	2.0.0.0	b03f5f7f11d50a3a	MSIL	
Download	ः 🕏 System. Data	2.0.0.0	b77a5c561934e089	×86	
	💼 System.Data.OracleCl	2.0.0.0	b77a5c561934e089	×86	
Config	ः 🏂 System. Data. SqlXml	2.0.0.0	b77a5c561934e089	MSIL	
Connection Wizar	💼 System.Deployment	2.0.0.0	b03f5f7f11d50a3a	MSIL	
Cursors	ः 🏙 System. Design	2.0.0.0	b03f5f7f11d50a3a	MSIL	
🗷 Debug	: System. Directory Serv	2.0.0.0	b03f5f7f11d50a3a	MSIL	
Downloaded Instr	: System. Directory Serv	2.0.0.0	b03f5f7f11d50a3a	MSIL	
Downloaded Prog	ः	2.0.0.0	b03f5f7f11d50a3a	MSIL	
E Driver Cache	式 System.Drawing.Design	2.0.0.0	b03f5f7f11d50a3a	MSIL	
EHome	:	2.0.0.0	b03f5f7f11d50a3a	×86	
C Ennts	:🕏 System.Management	2.0.0.0	b03f5f7f11d50a3a	MSIL	
🗑 🕞 Help	ः	2.0.0.0	b03f5f7f11d50a3a	MSIL	
🗷 🛱 ime	stem.Runtime.Rem	2.0.0.0	b77a5c561934e089	MSIL	
inf	System.Runtime.Seria	2.0.0.0	b03f5f7f11d50a3a	MSIL	
🗉 🦳 java	System.Security	2.0.0.0	b03f5f7f11d50a3a	MSIL	
🖳 Media	System.ServiceProcess	2.0.0.0	b03f5f7f11d50a3a	MSIL	
Microsoft.NET	System. Transactions	2.0.0.0	b77a5c561934e089	×86	
🗉 🦳 msagent	System.Web	2.0.0.0	b03f5f7f11d50a3a	×86	
🗄 🧰 msapps 🛛 👻	System.Web.Mobile	2.0.0.0	b03f5f7f11d50a3a	MSIL 🗸	
< >	<			Σ.,	

Rysunek 7.10. Globalny bufor pliku skompilowanego

GAC "pod maską"

Wygląd pojedynczej listy plików w GAC jest trochę zwodniczy. Gdyby to, co się widzi, było naprawdę tym, co się dostaje, ta prosta technika powodowałaby dwa oczywiste problemy:

Kolidowanie nazw

Co się stanie, jeżeli ktoś zainstaluje inny plik skompilowany typu "assembly" o identycznej nazwie jak już istniejący plik skompilowany typu "assembly"?

Problemy z wersjami

Jedną z największych zalet .NET jest jego umiejętność przechowywania więcej niż jednej wersji danego pliku skompilowanego typu "assembly" w GAC, co powoduje, że każdy program używa dokładnie takiej wersji, dla jakiej został zaprojektowany. Ale jak jest to możliwe, skoro pliki skompilowane typu "assembly" używają takiej samej nazwy?

Rzeczywistość GAC jest trochę bardziej zaskakująca. To, co można zobaczyć w Eksploratorze Windows, jest produktem zmyślnej wtyczki programowej Eksploratora. Jeżeli użyje się do przeglądania katalogów narzędzia niskiego poziomu lub listingu wiersza poleceń, ujrzy się całkowicie inny obraz GAC (patrz rysunek 7.11).

Rysunek 7.11. Częściowy listing katalogów GAC

W odróżnieniu od prostej listy plików skompilowanych typu "assembly" GAC jest naprawdę złożoną strukturą katalogów. Struktura ta umożliwia istnienie wielu wersji każdego pliku skompilowanego typu "assembly" oraz używa specjalnych, unikalnych nazw, by upewnić się, że kolidowanie nazw jest niemożliwe. Faktyczny plik skompilowany typu "assembly" otrzymuje nazwę, którą widać we wtyczce programowej GAC, jednak jest przechowywany w specjalnym katalogu, używającym numeru wersji oraz niepowtarzalnego wygenerowanego ID (takiego jak C:\[WinDir]\Assembly\GAC\System.Web\2.0.2411.0_b03f5f7f11d50a3a, które mogłoby być użyte do przechowywania wersji pliku skompilowanego typu "assembly" System.Web.dll).

Tworzenie współdzielonego pliku skompilowanego typu "assembly"

Teraz, kiedy znasz już prawdę o GAC, nie zaskoczy Cię prawdopodobnie odkrycie, że nie można skopiować prywatnego pliku skompilowanego typu "assembly" bezpośrednio do GAC. (W Eksploratorze Windows polecenie *Wklej* (ang. *Paste*) jest nieaktywne). Zamiast tego trzeba utworzyć *współdzielony plik skompilowany typu assembly* (ang. *shared assembly*).

Zanim będzie można skopiować plik do GAC, należy utworzyć dla niego unikalną nazwę strong name. Te specjalne nazwy strong name to szczególna, nowa koncepcja, wprowadzona przez .NET w celu zapewnienia, że nigdy nie padnie się ofiarą piekła DLL. Myślą przewodnią jest to, że wszystkie pliki skompilowane typu "assembly", które się tworzy, są oznaczane za pomocą specjalnego klucza, który posiada tylko dany użytkownik. Taki system sprawia, że niemożliwe dla kogokolwiek innego staje się utworzenie pliku skompilowanego typu "assembly", który udaje nową wersję Twojego komponentu. Taka nazwa-klucz strong name, której używa się dla współdzielonego pliku skompilowanego typu "assembly", zawiera także ID posiadające gwarancję, że jest statystycznie niepowtarzalne (tak jak GUID).

Aby nieco skrócić tę długą historię, powiedzmy konkretnie: musisz wykonać cztery kroki.

- 1. Utworzyć klucz.
- 2. Dodać klucz do danego pliku skompilowanego typu "assembly".
- 3. Skompilować dany plik "assembly".
- 4. Zainstalować ten plik skompilowany typu "assembly" w GAC.

We wcześniejszych wersjach .NET trzeba było zastosować narzędzia z wiersza poleceń, by wykonać to zadanie. W Visual Basic 2005 jednakże można wykonać dwa pierwsze kroki wewnątrz środowiska projektowego.

Tworzenie klucza

Pierwszym krokiem jest dwukrotne kliknięcie węzła *My Projects* w wyszukiwarce rozwiązań Solution Explorer. Następnie należy kliknąć zakładkę *Signing* (oznaczanie). Zakładka ta jest trochę odstraszająca, ponieważ jej opcje obejmują zarówno nadawanie tych unikalnych nazw, które interesują nas w danym momencie, jak i możliwość oznakowania dla *ClickOnce* (który omawiany jest w rozdziale 14.). W chwili obecnej zajmijmy się nadawaniem unikalnych nazw i zaznaczmy pole

wyboru *Sign The Assembly* (Oznacz plik skompilowany typu "assembly"). Następnie na liście *Choose A Strong Name Key File* (Wybierz plik klucza dla unikalnej nazwy), należy wybrać opcję *New*, podać nazwę pliku oraz (opcjonalnie) hasło (ang. *password*), po czym kliknąć *OK* (patrz rysunek 7.12). W wyszukiwarce rozwiązań Solution Explorer pojawi się plik klucza.

Application	Sim the Cick/Once manifector
Compile	Certificate:
Debug	Issued To (none) Issued By (none) Select from Store
References	Intended Purpose (none) Expiration Date (none) Select from File
Resources	Create Test Certificate.
Settings	More Details
Signing*	Timestamp server URL:
Security	Sign the assembly
Publish	Choose a strong name key file: MyKeyFile:snk Change Password
	Delay sign only

Rysunek 7.12. Ustawianie pliku klucza

 WSKA-Zasadniczo .NET dostarcza dwóch rodzajów plików kluczy: zwykłych plików
 ZÓWKA kluczy, które posiadają rozszerzenie .snk, oraz chronionych hasłem plików kluczy, posiadających rozszerzenie .pfx. Jak już zapewne domyśliłeś się, Visual Studio decyduje, który z tych kluczy utworzyć, w oparciu o to, czy podało się hasło podczas tworzenia pliku klucza. Chociaż taka ochrona nie jest niezłomna, pliki .pfx zapewniają dodatkową warstwę ochronną, ponieważ inni programiści nie będą mogli ich używać, by oznaczać aplikacje, jeżeli nie podadzą hasła.

> Każdy z plików klucza zawiera kombinację prywatnego i publicznego klucza. Klucz publiczny jest zwyczajowo dostępny dla świata zewnętrznego. Klucz prywatny jest bacznie strzeżony i nigdy nie powinien być wyjawiany więcej niż kilku wybranym osobom z określonej organizacji. Prywatne oraz publiczne klucze zapewniają specjalnego typu kodowanie. Coś zakodowane kluczem prywatnym może być odczytywane jedynie za pomocą odpowiadającego mu klucza publicznego. Każda rzecz zakodowana za pomocą klucza publicznego może być odczytywana jedynie przy użyciu odpowiadającego mu klucza prywatnego. Jest to uświęcony tradycją system kodowania, używany w e-mailach oraz innych aplikacjach internetowych.

> W przypadku .NET prywatny klucz używany jest podczas tworzenia pliku skompilowanego typu "assembly", a klucz publiczny jest przechowywany w manifeście tego pliku. Kiedy ktoś uruchamia plik skompilowany typu "assembly" z GAC, wspólne środowisko uruchomieniowe (CLR) używa klucza publicznego, by odkodować informacje z manifestu. Jeżeli w celu oznaczenia użyty został inny klucz, operacja się nie powiedzie. Innymi słowy, dzięki użyciu pary kluczy

można uzyskać pewność, że jedynie osoba posiadająca dostęp do pliku klucza może utworzyć plik skompilowany typu "assembly" z użyciem Twojego identyfikatora. Z drugiej strony, każdy może uruchomić właściwie oznaczony plik dzięki zawartemu w nim kluczowi publicznemu.

WSKA-ZÓWKA Kiedy posiadamy już plik klucza, możemy ponownie go używać w dowolnej ilości projektów. Można nawet utworzyć plik klucza poza Visual Studio, poprzez użycie narzędzia sn.exe, które dostarczane jest wraz z .NET. Magicznym wierszem polecenia służącym do tworzenia nowego pliku klucza za pomocą sn.exe jest wiersz sn -k KeyFileName.snk.

Instalowanie pliku assembly w GAC

Teraz posiadamy już różnorakie opcje dotyczące instalacji pliku skompilowanego typu "assembly" w GAC. Można wykorzystać w tym celu specjalnie zaprojektowany program instalacyjny (patrz rozdział 14.) lub narzędzie *GACUtil.exe*, lub ewentualnie przeciągnąć i upuścić plik skompilowany typu "assembly" za pomocą wtyczki programowej do GAC w Eksploratorze Windows. Bez względu na to, jaką metodę się wybierze, struktura katalogu tworzona jest automatycznie, plik skompilowany typu "assembly" jest kopiowany, a komponent pojawia się na liście GAC.

Pliki strategii

Jedną z najbardziej fascynujących cech plików skompilowanych typu "assembly" z unikalnymi nazwami jest to, że można konfigurować ich ustawienia dotyczące wersji. Dokonuje się tego poprzez utworzenie pliku o tej samej nazwie, co odpowiadający mu plik *.dll* lub *.exe*, oraz dodanie do niego rozszerzenia *.config.* Taki plik będzie automatycznie badany przez wspólne środowisko uruchomieniowe Common Language Runtime w poszukiwaniu dodatkowych informacji dotyczących tego, gdzie szukać plików skompilowanych typu "assembly" oraz które z ich wersji są dopuszczalne.

Informacja zawarta w pliku .config jest przechowywana w nadającym się do czytania formacie XML. Jednak nie będziemy teraz omawiali formatu pliku .config. Jeżeli jesteś ciekaw, jak on wygląda, możesz przeszukać plik pomocy Visual Studio. Godnym polecenia jest użycie wygodnego modułu dodatkowego do zarządzania, zapewnionego przez Microsoft, a zaprezentowanego na rysunku 7.13. W celu uruchomienia narzędzia .NET Framework Configuration (Konfiguracja środowiska .NET Framework) należy wybrać z menu Start: Settings/Control Panel/Administrative Tools/Microsoft .NET Framework 2.0 Configuration (Ustawienia/Panel sterowania/Narzędzia administracyjne/Konfiguracja środowiska Microsoft .NET Framework 2.0).

Rysunek 7.13. Narzędzie .NET Framework Configuration

Narzędzie do konfiguracji wypełnione jest zawrotną ilością opcji służących do ustawiania wszystkiego, poczynając od bezpieczeństwa dla całego obszaru komputera, a kończąc na podglądzie zależności plików skompilowanych typu "assembly". Teraz zajmiemy się rozważaniami, w jaki sposób używać narzędzia konfiguracyjnego w jednym, konkretnym celu: do ustawiania strategii numeracji wersji.

Aby zrozumieć, dlaczego jest to niezbędne, rozważmy następujący scenariusz. Zainstalowaliśmy nowszy plik skompilowany typu "assembly" w GAC, który jest nadal wstecznie kompatybilny i poprawia wydajność. Ponieważ jednak używa on nowego numeru wersji, nie będzie używany przez istniejące aplikacje. Rozwiązanie? Wchodząc we wszystkie aplikacje po kolei, można zawrzeć w programach instrukcje umożliwiające im używanie nowej wersji.

Tworzenie strategii wersji

Oto sposób na zmianę strategii wersji dla pliku skompilowanego typu "assembly". Na początek należy przejść do znajdującego się na drzewie węzła *Configured Assemblies* (skonfigurowane pliki skompilowane typu "assembly") oraz kliknąć opcję *Configure An Assembly* (skonfiguruj plik skompilowany typu "assembly"), która wywołuje okno zaprezentowane na rysunku 7.14.

Teraz należy kliknąć przycisk *Choose Assembly* (wybierz plik skompilowany typu "assembly") oraz wybrać odpowiedni plik z GAC. Po tym, jak potwierdzi się dokonanie wyboru, wyświetlone zostanie okno z zakładkami o nazwie *Properties* (własności), które umożliwia użytkownikowi zmianę opcji pliku skompilowanego typu "assembly":

Zakładka General (podstawowe) dostarcza podstawowych informacji dotyczących pliku skompilowanego typu "assembly".

Configure an Assembly	_			×
Configure an Assembly Choose an existing as	sembly or enter t	he assembly i	nformation manually.	
 Choose an assembly fin C Enter the assembly information Assembly information Assembly mane: Public key token: 	im the assembly of manually	cache	Choose Assembly.	1
		< Back	Finish	Cancel

Rysunek 7.14. Konfiguracja pliku skompilowanego typu "assembly"

- Zakładka Binding Policy (polityka powiązań) umożliwia użytkownikowi konfigurację strategii numeracji wersji, na czym skoncentrujemy się w tym przykładzie.
- Zakładka Codebases (bazy kodu) umożliwia określenie ścieżki automatycznego pobierania i aktualizowania plików skompilowanych typu "assembly".

Aby ustawić nową strategię wersji, należy dodać wpisy do zakładki *Binding Policy*. Każdy wpis łączy wymaganą wersję (lub zestaw wymaganych wersji) z nowym numerem wersji. Wymagana wersja to ta, do której próbuje uzyskać dostęp aplikacja klienta. Nową wersją jest plik skompilowany typu "assembly", którego wspólne środowisko uruchomieniowe (CLR) decyduje się używać zamiast wersji wymaganej. Zasadniczo .NET przesyła zapotrzebowanie na plik skompilowany typu "assembly" do innej wersji tego samego pliku.

W poniższej konfiguracji przykładowej (rysunek 7.15) komponent będzie używał wersji 2.0.0.0 w momencie, gdy otrzyma informację o zapotrzebowaniu na wersję z zakresu od 0.0.0 do 1.9.9.9. Wiadomo, że taka wersja jest wstecznie kompatybilna i zapewnia najlepszą wydajność. Podobna specyfikacja dokonywana jest dla wersji z zakresu od 3.0.0.0 do 3.9.9.9. Jednakże żądanie jakiejkolwiek innej wersji (takiej jak na przykład 2.5.0.2) nie będzie przekazane, a używana będzie wymagana wersja pliku skompilowanego typu "assembly", jeśli taka istnieje.

UWAGA Strategia powiązań odnosi się jedynie do plików skompilowanych typu "assembly" z unikalnymi nazwami i ma sens jedynie wtedy, gdy ma się do czynienia ze współdzielonymi plikami skompilowanymi typu "assembly" w GAC (gdzie może koegzystować równocześnie więcej niż jedna wersja takiego pliku). Kiedy tworzy się zwykły, prywatny plik skompilowany typu "assembly", nieposiadający unikalnej nazwy, aplikacja klienta będzie po prostu używać dowolnej wersji komponentu, która będzie obecna w aktualnym katalogu.

stdole P	roperties	_	×		
General	Binding Policy	Codebases			
Use the table below to specify binding redirections from a requested version to a new version. Version numbers are in the format "Major Minor.Build Revision". The requested version can be a single version or a range.					
separ	ated by a dash.	For example:	gie version of drange		
	1.2.3.4 or 1.2.3.4	1.9.9.9			
The n	ew version must I 2.0.1.2	pe a single v	ersion. For example:		
Req	uested Version		New Version		
0.0.0	0.0.0-1.9.9.9 2.0.0				
3.0.0	3.0.0.0-3.9.9.9 2.0.0.0				
Delate Feter					
			Delete Entry		
			<u>C</u> ancel <u>Apply</u>		

Rysunek 7.15. Tworzenie strategii wersji

Zasoby

Wiele aplikacji posiada powiązane ze sobą zasoby — składniki takie jak pliki dźwiękowe, mapy bitowe oraz pokaźne bloki tekstu dotyczącego pomocy (które niekiedy tłumaczone są na wiele różnych języków). Można by przechowywać wszystkie te informacje w oddzielnych plikach, jednak skomplikowałoby to rozpowszechnianie Twojej aplikacji oraz otworzyło drzwi dla wszelkich rodzajów podstępnych problemów, takich jak dziwne błędy pojawiające się, gdy pliki te zaginą gdzieś lub zostaną zmodyfikowane poza danym programem.

.NET zawsze posiadało rozwiązanie dla tego typu problemów, jednakże dopiero w Visual Basic 2005 otrzymało ono wygodny sposób rozwiązywania problemów efektywnie podczas projektowania. Podstawowym zamysłem jest tutaj, że zbierze się te oddzielne pliki i zamieści się je jako dane binarne bezpośrednio wewnątrz skompilowanego pliku "assembly" (plik .*dll* lub .*exe*). Spowoduje to, że będą bezpiecznie ukryte przed wścibskimi spojrzeniami oraz manipulacją. Kiedy program użytkownika potrzebuje zasobu, może wyciągnąć go z pliku skompilowanego typu "assembly" i przekazać do programu w postaci ciągu bajtów (lub jakiegoś bardziej dogodnego typu danych).

Dodawanie zasobów

W celu wypróbowania, jak to działa, należy utworzyć nową aplikację Windows. Następnie dwukrotnie klikamy węzeł *My Project* w wyszukiwarce rozwiązań Solution Explorer i wybieramy zakładkę *Resources* (zasoby). Zakładka *Resources* jest centralnym miejscem, w którym można dodawać zasoby, usuwać je oraz zarządzać wszystkimi swoimi zasobami. Zasoby są pogrupowane w oddzielnych kategoriach, opartych na typie zawartości — na przykład istnieje oddzielna sekcja dla łańcuchów tekstowych (które można ręcznie edytować), obrazów, ikon, zawartości audio oraz wszelkich innych typów plików. Typ zasobów, który chce się zobaczyć, wybierany jest z rozwijanej listy *Category* (patrz rysunek 7.16).

Compile Images Ctrl+1 Debug Images Ctrl+2 III Icons Ctrl+3 References Images Ctrl+4 III Files Ctrl+5 Settings Other Ctrl+6 Signing Security Files Files Publish Images Files Files	Application
Compute Images Ctrl+2 Debug Icons Ctrl+3 References Images Ctrl+4 Images Ctrl+5 Images Ctrl+5 Images Ctrl+6 Settings Other Signing Security Publish Images	Compile
Debug III Icons Ctrl+3 References III Audio Ctrl+4 Resources* III Cons Ctrl+5 Settings Other Ctrl+6 Signing III Cons Ctrl+6 Security Publish III Cons III Cons	Compilo
References Audio Ctrl+4 Resources* Files Ctrl+5 Other Ctrl+6 Signing Security Publish	Debug
Resources* Files Ctrl+5 Other Ctrl+6 Settings Security Publish	References
Resources" Other Ctrl+6 Settings Signing Publish	D *
Security Publish	Resources*
Signing Security Publish	Settings
Security Publish	Signing
Publish	Security
Publish =	- 19.1
T	Publish

Rysunek 7.16. Przeglądanie typów zasobów

W tym przypadku jesteśmy zainteresowani obrazami, tak więc wybieramy kategorię *Images* (obrazy). Każda z kategorii pokazywana jest w trochę inny sposób — kategoria *Images* prezentuje miniatury wszystkich obrazów. Oczywiście w nowej aplikacji pracę zaczyna się, nie mając żadnych plików z obrazami.

Aby dodać nowy obraz, należy w przyborniku wybrać opcję *Add Resorce/Add Existing File* (Dodaj zasoby/Dodaj istniejący plik). Teraz trzeba przejść do właściwego pliku z obrazem, wybrać go i kliknąć *OK*. Jeżeli nie posiada się łatwo dostępnego pliku z obrazem, można spróbować wykorzystać któryś ze znajdujących się w katalogu Windows.

Kiedy doda się nowe zasoby, Visual Studio nada im taką samą nazwę, jaką noszą ich bieżące pliki (minus rozszerzenie oraz z niewielkimi zmianami, jeżeli nazwa nie jest odpowiednia dla nazwy zmiennej VB). Można jednak zmienić nazwę jakiegoś zasobu po dodaniu go, klikając prawym klawiszem myszy jego etykietę i wybierając opcję *Rename* (zmień nazwę). Rysunek 7.17 prezentuje sytuację, w której dwa przykładowe obrazy zostały dodane jako zasoby.

Application	📓 Images 👻 🗋 Add Resou	rce 🔹 🗙 Remove Resource	· · ·	
Compile				
Debug		den sa		
References	2	C P		
Resources*		A CONTRACTOR		
Settings	Rysunek1JPG	Rysunek2BMP	Rysunek3GIF	
Signing				
Security				
Publish				
-				

Rysunek 7.17. Dodawanie zasobów z obrazami

Gdy dodasz zasoby, dzieje się coś interesującego. Visual Studio tworzy podkatalog *Resources* w katalogu Twojego projektu i kopiuje plik z zasobami do tego nowego podkatalogu. W oknie przeglądarki *Solution Explorer* możesz zobaczyć ten podkatalog wraz ze wszystkimi zasobami, które zawiera (patrz rysunek 7.18).

Rysunek 7.18. Pliki zasobów w naszym projekcie

Innymi słowy, pliki źródłowe zasobów są przechowywane w pobliżu, jako część naszego projektu. Gdy jednak kompilujemy naszą aplikację, wszystkie te zasoby zostają osadzone wewnątrz pliku skompilowanego *assembly*. Urok takiego modelu polega na łatwości aktualizacji zasobów. Wystarczy tylko zastąpić nowszą wersją odpowiedni plik w podkatalogu *Resources* i potem dokonać rekompilacji naszej aplikacji. Innymi słowy, możesz bezpiecznie używać zasobu w dziesiątkach różnych plików kodu i wciąż aktualizować dane zasoby poprzez wykonanie pojedynczej, prostej operacji "kopiuj-wstaw". To podejście znacznie lepsze, niż występujące w poprzednich środowiskach programistycznych. Dla przykładu: programiści posługujący się Visual Basic 6 często przechowywali zasoby aplikacji w odrębnych plikach, co powodowało, że ich aplikacje były wrażliwe i podatne na błędy powodowane ewentualnym brakiem takich zewnętrznych plików zasobów bądź naruszeniem ich integralności poprzez zewnętrzną (także nieautoryzowaną) interwencję.

Używanie zasobów

Pozostał nam już tylko ostatni logiczny krok — zastosowanie zasobów w naszym projekcie. Skoro zasoby zostają podczas kompilacji osadzone wewnątrz pliku typu *assembly*, nie ma potrzeby ani sensu, byś wyciągał je z tego pliku. W istocie żaden plik nie musi nawet być rozpowszechniany wraz z Twoją aplikacją. Przeciwnie. Tu będzie Ci potrzebna i pomocna specjalnie dedykowana do tego celu klasa .NET o nazwie ResourceManager.

Nie, nie musisz używać klasy ResourceManager bezpośrednio. Visual Basic wyeksponuje wszystkie Twoje zasoby jako dedykowane własności (ang. *dedica-ted properties*) obiektu My.Resources. Dla przykładu: wyobraźmy sobie, że dodałeś zasób Crayons (dosł. ołówki) tak, jak pokazano to na rysunku 7.17. Możesz pobrać ten zasób jako obiekt klasy Image (obraz) z My.Resources, posługując się wygenerowaną automatycznie własnością My.Resources.Crayons. Oto przykład, jak możesz pobrać obraz i przypisać go do tła swojego formularza (ang. *form background*).

```
Private Sub Form1_Load (ByVal tender As System.Object, _
ByVal e As System.EventArgs) Handles Sybase.Load
Me.BackgroundImage = My.Resources.Crayons
Me.BackgroundImageLayout = ImageLayout.Title
End Sub
```

Na rysunku 7.19 pokazano rezultat działania tego kodu.

Rysunek 7.19. Wyświetlanie obrazu z zasobów

W znakomitej większości przypadków nie musisz uciekać się do kodu, by posługiwać się zasobami, chyba że zamierzasz wykonać jakiś szczególny, indywidualny rysunek lub wykorzystać efekt dynamiczny (powiedzmy taki, że oto obraz pojawia się w ruchu programu, np. wtedy, gdy przesuniesz mysz ponad pewnym fragmentem formularza). Kreator Visual Studio daje Ci do dyspozycji szeroki zestaw możliwości dołączania zasobów graficznych do innych komponentów sterujących. Dla przykładu: gdy w trybie projektowania pobierzemy z listwy narzędziowej *Toolbox* i upuścimy na nasz formularz obiekt PictureBox, wystarczy kliknąć myszą znak wielokropka (...) w oknie własności *Properties* obok własności Image, by przywołać kreator (*designer*), którego okno pokazano na rysunku 7.20. W tym oknie możesz wybrać obraz spośród wszystkich zasobów w swoim projekcie.

Select Resource	?×
Resource context	1 00
Project resource file: Resources.resx	
(none) Rysunek13RG Rysunek13RG Rysunek13RG2 Rysunek13RG3 Rysunek13RG4 Rysunek13RG5	
Import	OK Cancel

Rysunek 7.20. Dodanie obrazu do zasobów aplikacji w trybie projektowania

UWAGA Możesz posłużyć się opcją Local Resorce (zasoby lokalne) dostępną w górnej części tego okna, by dokonać importu obrazka i dodać ten obrazek jako zasoby do bieżącego formularza. To przypomina sposób zachowania się w podobnej sytuacji wcześniejszych wersji Visual Basic. Ma to z naszego punktu widzenia taką zaletę, że zaimportowany w ten sposób obraz może zostać dodany do pliku skompilowanego (assembly), ma jednak i poważną wadę. Mianowicie taki plik nie zostaje skopiowany do podkatalogu zasobów Resources, nie ma więc łatwego sposobu, by go później aktualizować. Nie będziesz również mógł w podobnie łatwy sposób wykorzystywać tego samego obrazu do wielu formularzy.

Jeśli, przypadkowo, zżera Cię ciekawość, możesz zobaczyć, jak wygląda wygenerowany automatycznie kod dla klasy My.Resources (pamiętaj jednak, że zdecydowanie nie powinieneś próbować modyfikować tego kodu). Aby podejrzeć ten kod, wybierz polecenie *Project / Show All Files* (Pokaż wszystkie pliki projektu) i znajdź plik *Resources.Designer.vb* po rozwinięciu węzła *MyProject* w oknie przeglądarki *Solution Explorer*.

W środowisku .NET zasoby są stosowane również do innych zadań. Możesz, przykładowo, poeksperymentować z zasobami różnych typów, np. takimi jak pliki audio lub takie pliki, z których w swoim programie będziesz mógł wczytywać dane w postaci macierzy bajtowej (ang. *byte array*) lub w postaci strumienia obiektów (ang. *stream object*). Zasoby pozwalają nam również na *lokalizację* naszych formularzy. Lokalizacja to taki proces, w którym np. dla poszczególnych komponentów sterujących definiujemy tekst w różnych językach i odpowiednia wersja językowa zostaje zastosowana automatycznie, w zależności od ustawień lokalnych na danym komputerze, na którym zostaje uruchomiona aplikacja. Znacznie więcej informacji o lokalizacji aplikacji znajdziesz w systemie elektronicznej pomocy Visual Studio Help.

I co dalej?

W tym rozdziale przeanalizowaliśmy serce środowiska .NET, czyli mechanizm śledzenia wersji, wyjaśniając, jak dalece mechanizmy te różnią się zdecydowanie w .NET od znanych uprzednio z technologii COM. Zapoznałeś się także z tym, jak możesz osadzać zasoby (to takie przydatne nam bity spośród binarnych informacji) wprost we własnych plikach skompilowanych typu "assembly". Dzięki temu Twoje komponenty już nigdy nie będą musiały szukać danych, które są im potrzebne.

Spora część tych różnych, a opisanych tu złożoności nie musi Cię dotyczyć. Dzięki planowaniu przez .NET rozpowszechnianie naszych aplikacji staje się często tak proste, jak zwyczajne skopiowanie katalogu. Jeśli jednak chcesz głębiej zrozumieć specyfikę środowiska .NET, możesz dalej samodzielnie poeksperymentować z takimi narzędziami jak *refleksje*, *ILDasm* czy .*NET Framework Configuration*. Z wszystkimi tymi narzędziami zapoznałeś się w tym rozdziale.

Najogólniej rzecz ujmując, pliki typu *assembly* w środowisku .NET tworzą swoiste systemowe fundamenty zupełnie nowej metody rozpowszechniania naszych aplikacji. Wiesz już teraz dostatecznie dużo, by aplikacja .NET mogła zadziałać na innym komputerze. W końcu, dopóki mamy zainstalowane środowisko .NET Framework, wszystko sprowadza się do zwykłego przenoszenia plików. W rozdziale 14. pójdziemy o krok dalej i dowiesz się, jak można utworzyć indywidualnie dostosowany program instalacyjny (ang. *customized setup*) ze znacznie większą liczbą bajerów.